

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.6.2014 г.
COM(2014) 335 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Достоен живот за всички: от общо виждане към общи действия

**„ДОСТОЕН ЖИВОТ ЗА ВСИЧКИ:
ОТ ОБЩО ВИЖДАНЕ КЪМ ОБЩИ ДЕЙСТВИЯ“**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Изкореняването на бедността и постигането на устойчиво развитие са основни предизвикателства в световен мащаб, засягащи живота на сегашните и бъдещите поколения и бъдещето на цялата планета. Тези предизвикателства са всеобщи и взаимосвързани и се нуждаят от глобален отговор. Тяхното посрещане изисква силен политически ангажимент и решителни действия на всички равнища и от всички заинтересовани страни.

Настоящата програма трябва да бъде съобразена с изискванията на нашия глобализиран и взаимосвързан свят, тъй като запазването на статуквото вече не се разглежда като подходящ вариант, що се касае до човешкото достойнство, равнопоставеността, равенството или устойчивостта. ЕС и неговите държави членки подчертаха своя ангажимент да работят заедно с всички партньори и заинтересовани страни, за да се постигне консенсус по нова преобразяваща програма за периода след 2015 г. В рамките на текущата работа на Отворената работна група на ООН по целите за устойчиво развитие ЕС даде и ще продължи да дава своя принос за бъдещото развитие чрез конкретни действия от страна на ЕС и от страна на държавите членки, които са членове на Отворената работна група.

Настоящото съобщение се основава на досегашната позиция на ЕС, както е посочена в Заключенията на Съвета от юни 2013 г. Целта му е да бъдат доразвити основните принципи, да се набележат възможни приоритетни области и потенциални целеви теми за рамката за периода след 2015 г., да се предложат варианти за групиране на тези приоритетни области и да се отговори на нуждата от ново глобално партньорство. Същевременно се запазва известна гъвкавост, що се отнася до отговора на бъдещото развитие, които ще претърпят международните дискусии. Съобщението следва да се разглежда като принос към процеса на усъвършенстване на подхода на ЕС и на неговите държави членки, в рамките на заключителните етапи от работата на Отворената работна група по целите за устойчиво развитие и работата на Експертната група за финансиране на устойчивото развитие. То ще допринесе и за дискусиите в рамките на предстоящото Общо събрание на Организацията на обединените нации преди преговорите, подготвящи провеждането на Срещата на високо равнище през 2015 г.

То се основава на резултатите от наскоро проведените международни дискусии, посветени на въпросите на устойчивото развитие и изкореняването на бедността, включително конференцията „Рио+20“, прегледа на Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР), доклада на Групата на високо равнище към Генералния секретар на ООН относно програмата за развитие след 2015 г. и доклада на генералния секретар на ООН „Живот с достойнство за всички“. То се опира на дискусиите с държавите — членки на ЕС. В него се отчитат също така направените на международно равнище основни предложения, включително проведените досега дискусии в рамките на Отворената работна група по целите за устойчиво развитие и резултатите от различни консултации със заинтересованите страни.

2. ОБЩО ВИЖДАНЕ И ПРИНЦИПИ

В основата на общото виждане на ЕС¹ е фактът, че светът разполага с технологиите и ресурсите за изкореняването на крайната бедност в живота ни и за насочването на света по пътя на устойчивото развитие, за да се гарантира достоен живот за всички до 2030 г. Необходима е правилната рамка за конкретизирането на това виждане. Тя следва да е глобална по отношение на целите и обхвата и приложима за всички държави, като същевременно се основава на националната ангажираност и взема предвид различните национални контексти, възможности и равнища на развитие. Наред с това тя следва да се основава на правата и да е ориентирана към хората. В нея следва да се признае и намери отражение взаимно допълващият се характер на изкореняването на бедността и устойчивото развитие. Тя по балансиран начин следва да включва трите измерения на устойчивото развитие (социално, екологично и икономическо).

1. Универсалност и диференциация в зависимост от националните обстоятелства

Предизвикателствата, свързани с изкореняването на бедността и с устойчивото развитие, са както *общи*, тъй като пораждаат загриженост и са от значение за всички държави и народи, включително бъдещите поколения, така и *глобални*, тъй като в един взаимозависим свят много предизвикателства изискват съвместни действия и глобални решения. Следва да се разработи универсална програма за преобразяване на основата на цели и задачи, които пораждаат загриженост и са от значение за всички държави. Освен това всички заинтересовани страни следва да се ангажират с изпълнението ѝ.

Рамката трябва да отразява променящата се световна реалност. Откакто бяха въведени ЦХР, глобалните предизвикателства станаха по-взаимосвързани, а държавите се развиха по отношение на своите икономики, общества и способности да допринасят за световната програма. ЕС ще продължи да зачита принципите на декларацията от Рио де Жанейро от 1992 г. Като се има предвид, че обхватът на принципа на общите, но диференцирани отговорности, е ограничен до влошаването на околната среда в планетарен мащаб, тази концепция не е полезна за справянето с по-общите предизвикателства за рамката за периода след 2015 г. Същевременно ЕС е готов да се ангажира със своите партньори, що се отнася до конкретното въздействие и прилагане на универсалността и диференциацията за всички държави по отношение на пълното приложно поле на рамката, имайки предвид колко важно е да не бъдат загърбвани най-слабо развитите страни и други уязвими държави.

Поради това, при все че целите и задачите следва да бъдат определени за всички, при изпълнението на универсалната рамка следва да се вземат предвид националното значение и обстоятелства и да се зачитат националните политики и приоритети. Подобна диференциация може да бъде осъществена под различни форми, включително чрез различни подходи за постигане на целите или чрез диференцирани показатели за измерване на напредъка. В този контекст целевите теми, предложени в настоящото съобщение, отразяват начина, по който универсалността и диференциацията биха могли да се приложат на практика в рамките на целите за устойчивото развитие. В крайна сметка работата на ниво цели, включително показателите, следва да бъде

¹ Заключение на Съвета „Всеобхватната програма за периода след 2015 г.“, юни 2013 г.; Съобщение на Комисията „Достоен живот за всички“, февруари 2013 г.; Съобщение на Комисията „Към изграждането на цялостен и интегриран подход към финансирането на изкореняването на бедността и на устойчивото развитие след 2015 г.“; Заключение на Съвета от декември 2013 г. „Финансиране на изкореняването на бедността и на устойчивото развитие след 2015 г.“

направлявана по такъв начин, че да се стимулира необходимото преобразяване във всички държави с различни равнища на развитие, за да се постигнат универсалните цели. Това предполага отчитането на различните стартови ситуации и възможности на държавите и на необходимостта да се гарантира осъществимост, ангажираност и измеримост.

2. Програма за преобразяване, която включва трите измерения на устойчивото развитие и също така дава отговор на новите предизвикателства

Новата универсална рамка трябва да бъде преобразуваща, ако цели да отговори по подходящ начин на новите предизвикателства. Това включва решаването на въпроси от световно значение, които не са били застъпени в достатъчна степен в ЦХР, като например тези, свързани с приобщаващия и устойчив растеж, неравенствата, устойчивото потребление и производство, миграцията и мобилността, достойния труд, цифровото приобщаване, здравеопазването и социалната закрила, устойчивото управление на природните ресурси, изменението на климата, устойчивостта при бедствия и управлението на риска, и знанията и иновациите. Рамката за периода след 2015 г. следва също така да гарантира основаващ се на правата подход, обхващащ всички права на човека, като в нея следва да залегнат теми като правосъдие, равенство и справедливост, добро управление, демокрация и върховенство на закона, както и изграждането на мирни и свободни от насилие общества. Предвид задълбочаващото се въздействие на изменението на климата върху предизвикателствата, свързани както с изкореняването на бедността, така и с устойчивото развитие, новата рамка следва да е съобразена с изменението на климата в качеството му на въпрос с междусекторно значение. Рамката за периода след 2015 г. следва да обхване усилията за справяне с изменението на климата и да инкорпорира необходимите усилия и действия чрез включване на целите във връзка с изменението на климата, и по-специално ограничаването на глобалното затопляне под 2 °C, договорено в международен план, в целия набор от цели и задачи. Тя следва да подкрепя и допълва текущите преговори във връзка с климата по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК), без обаче да се намесва в тях.

Целите и задачите трябва да включват и трите измерения на устойчивото развитие и взаимовръзките между тях по балансиран начин. Признаването и отчитането на тези взаимовръзки ще спомогнат за постигане на по-интегрирана и по-малко фрагментирана рамка. Ще са необходими повече усилия за постигане на съгласуваност на политиките на всички равнища (национално, регионално и световно).

3. Насърчаване поемането на по-голяма отговорност

Основните изисквания за бъдещата рамка следва да са повишена отговорност, прозрачност и ефикасен преглед на постигнатия напредък. Новата рамка следва да включва дейности, които увеличават съществено възможността за хората да участват в избора на политики, които ги засягат, и да държат отговорни за напредъка правителствата и останалите участници. Установяването на подходящи правила и институции ще бъде от основно значение в това отношение. Повишената отговорност включва също така изпълнението на националните и международните ангажименти, свързани с прилагането, както по отношение на добрите политики, така и по отношение на ефективното използване на финансовите ресурси и реалното и осезаемо подобрене на живота на хората.

Евентуалната нова рамка предоставя също така възможност за разработването на глобален механизъм, одобрен и подкрепен на най-високо политическо равнище, с оглед да се гарантира, че националните правителства и останалите участници, включително

частният сектор, се държат отговорни за изпълнението на рамката, да се осигури обстоен преглед на постигнатия напредък, да се ускорят действията и да се настоява за допълнителни действия, ако това е необходимо. Гражданското общество, органите на местната власт и частният сектор следва да играят определяща роля за насърчаването на напредъка и на по-високата отговорност. Ключът към насърчаването на прозрачността е събирането, публикуването, оценката и лесната достъпност на данните и информацията за темпото на осъществявания напредък на национално и международно равнище.

Това предполага необходимостта от редовен преглед на напредъка, ангажиментите и изпълнението чрез солидна институционална рамка, включваща всички заинтересовани страни. Това на свой ред изисква ефективно събиране на данни и анализ с участието на научната общност и на националните статистически органи в отделните държави. За да се гарантира, че никой не е загърбен, следва да се предвиди и събирането на достатъчно дезагрегирани данни.

3. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ И ЦЕЛИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗКОРЕНЯВАНЕТО НА БЕДНОСТТА И ПОСТИГАНЕТО НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

1. Рамка въз основа на целите за осъществяване на преобразувания

Международният дебат става все по-конкретен по отношение на тематичните приоритети от ключово значение, които следва да обхване евентуалната програма за периода след 2015 г., включително на равнището на целите. Като първа стъпка към едно единно виждане за приоритетните области, в Заключенията на Съвета, приети през 2013 г., бяха очертани основни тематични насоки. Съветът призова за рамка, която гарантира основните жизнени стандарти, насърчава основните движещи сили на „зелената икономика“ в контекста на устойчивото развитие, включително структурното преобразуване на икономиката, и гарантира устойчивото използване, управление и защита на световните природни ресурси и екосистемите, които те осигуряват. Рамката за периода след 2015 г. следва също така да гарантира основаващ се на правата подход и в нея следва да залегнат теми като правосъдие, равенство и справедливост, добро управление, демокрация и върховенство на закона, както и гарантирането на мира и сигурността и на правото на живот без насилие.

Като следваше тези насоки и като взе също така предвид дискусиите в ООН, по-специално в рамките на Отворената работна група, Комисията определи основните приоритетни области, които могат да бъдат включени в рамката за периода след 2015 г. поради съществения им принос за водещата цел за изкореняване на бедността и устойчиво развитие, както е описано по-долу. Тези области се опират на цялостен набор от технически и научни публикации и други документи, разработени на международно и европейско равнище, включително различни консултации със заинтересовани страни; тези публикации и документи предоставят допълнителна информация за централната роля на тези области за постигането на изкореняване на бедността и устойчиво развитие. Те са предназначени да насочват провежданите действия в световен мащаб за осъществяването на преобразувания на всички равнища. Определянето на тези приоритетни области е междинен етап по пътя към избора на ограничен набор от цели.

В този раздел се определят също така потенциални целеви теми, съответстващи на приоритетните области. В тези целеви теми се описват основните необходими действия

и желаният напредък във всяка конкретна област. Те са „емблематични“, доколкото обхващат основни въпроси, които допринасят за дадена цел, и следва да действат като движещи сили за промените.

2. Потенциални цели и приоритетни области

Бедност

Изкореняването на бедността е основен ангажимент, заложен в Декларацията за хилядолетието. Започнатата работа в рамките на ЦХР трябва да бъде завършена и засилена на основата на многоизмерно виждане за бедността, при което се атакуват разнородните причини за нея във всички държави. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- изкореняване на крайната бедност;
- намаляване на дела на лицата, които са уязвими по отношение на крайната бедност и които живеят с по-малко от 2 USD на ден;
- намаляване на дела на лицата, които живеят под националния праг на бедност, включително лицата, които принадлежат към уязвими групи;
- намаляване на разходите за парични преводи и намаляване на разходите за миграция, включително на разходите за набиране на персонал;
- гарантиране на правна сигурност във връзка със земя, собственост и други активи;
- повишаване на устойчивостта и намаляване на смъртните случаи и икономическите загуби от бедствия.

Неравенство

По-приобщаващите общества и обществата с по-голяма степен на равенство е вероятно да живеят мирно, да генерират дългосрочно и устойчиво развитие и растеж и да се възстановяват по-бързо от икономически спадове. Ползите от растежа и развитието следва да са по-широко споделяни в полза на всички членове на обществото. Следва да се реши проблемът със различията в доходите и благосъстоянието. Програмата за периода след 2015 г. трябва да насърчава подходящи инвестиции във всички лица, по-специално лицата в най-необлагодетелствано положение, въз основа на равни права и възможности, чрез предоставяне на сигурност на доходите и недискриминационен достъп до социалните услуги. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- гарантиране, че групите с по-ниски доходи извличат еднакви ползи от ръста на националния доход в сравнение с групите с по-високи доходи;
- премахване на дискриминацията и неравенствата в областта на предоставянето на обществени услуги и икономическия живот;
- овластяване и приобщаване на маргинализираните групи, включително етническите малцинства, мигрантите и бежанците.

Продоволствена сигурност и изхранване, устойчиво селско стопанство

Преодоляването на несигурността на прехраната и недохранването може да предотврати пренасянето на бедността между поколенията. За да се гарантира продоволствената сигурност, е необходим достъп на дребните стопани, по-специално на жените, до земя, ресурси, инвестиции и пазари, достъп до питателна храна и

подходящи здравни системи, плюс многосекторни действия във връзка с поведението и хранителните навици. Рамката трябва да насърчава устойчивото селско стопанство, рибарството и практиките във връзка с аквакултурите, ефективното използване на ресурсите и засилената устойчивост. Устойчивото селско стопанство, включително устойчивото рибарство, са от първостепенно значение за устойчивото развитие и продоволствената сигурност, както и за гарантирането на успешното приспособяване към изменението на климата. Също така трябва да се реши проблемът със загубите след прибиране на реколтата и разхищаването на храни. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- гарантиране на целогодишен достъп до безопасна, в достатъчно количество, достъпна по цена и питателна храна за премахване на глада;
- слагане край на недохранването, забавянето на растежа при деца и линеенето;
- подобряване на производителността на селското стопанство, рибарството и аквакултурите по устойчив начин;
- намаляване на загубите на храна и разхищаването на храни.

Здравеопазване

Здравето, определено като благосъстояние, а не само като отсъствие на заболяване, е едновременно условие за икономическото и социалното развитие и следствие от него. Постигането на равностойна и пълна обхванатост от качествени здравни услуги, наред със защитата срещу личен финансов риск в резултат на прекомерни разходи за здравеопазване, са от съществено значение за превръщането в реалност на правото на всеки индивид на възможно най-висок здравен стандарт. Основните предизвикателства са постигането на равностойна и пълна обхванатост и достъп до качествени здравни услуги и защитата срещу финансовия риск от непредвидени разходи за здравеопазване. Трябва да се намери адекватен подход към бремето, което представляват заболяванията (били те заразни и незаразни), като се вземат предвид начинът на живот и определящите здравото социални и екологични фактори, включително да се реши проблемът с причините за заболяванията чрез подход за включване на здравните аспекти във всички политики. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- намаляване на детската смъртност, майчината смъртност и гарантиране на сексуалното и репродуктивното здраве и права за всички;
- намаляване на бремето на заразните и незаразните заболявания;
- постигане на ефективна и равностойна пълна обхванатост от качествени здравни услуги за всички, включително за уязвимите лица, като лицата с увреждания или възрастните хора;
- гарантиране, че никой не е изложен на риск от крайна бедност или не продължава да страда от нея поради разходи за здравни грижи.

Образование

Достъпът до качествено образование и обучение за всяко дете, младеж и възрастен е основно човешко право, предпоставка за прекъсване на цикъла на бедността между поколенията и основен фактор за насърчаване на активното гражданско участие и за създаването на условия за основи на знанието и новаторски общества. Основните предизвикателства включват гарантирането на равноправен достъп до всички равнища

на образование, неговото завършване и подобряването на качеството на образованието в перспективата на ученето през целия живот. Освен това подходящото професионално образование и обучение и адекватните умения са от решаващо значение за подготовката на младите хора и възрастните за пазара на труда. Продължават да са актуални предизвикателствата, свързани с достигането до маргинализираните лица, включително засегнатите от конфликти, преодоляването на неравенството между половете и гарантирането на ограмотяването на възрастните във всички държави. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- гарантиране на достъп до — и завършване на пълен цикъл на — качествено основно образование, включително прогимназиален етап на средното образование, както за момчетата, така и за момичетата;
- гарантиране на всестранни основни, прехвърляеми и технически умения за всички с оглед пълноценното им участие в обществото;
- намаляване на процента на неграмотност сред възрастното население;
- премахване на неравенствата по отношение на образованието, като се предприемат конкретни мерки, за да се достигнат лицата и групите в необлагодетелствано положение, изложени на риск от дискриминация, включително лицата с увреждания, етническите малцинства, мигрантите и бежанците;
- засилване на връзките между образованието, научните изследвания и иновациите и насърчаване на генерирането и споделянето на знания.

Равенство между половете и овластяване на жените

Равенството между половете, овластяването на жените и пълноценното упражняване на правата от страна на жените и момичетата във всички държави са съществени условия за устойчивото развитие, изкореняването на бедността и преодоляването на нерешените проблеми във връзка с ЦХР. Основните въпроси включват поддържането на високо равнище на политическа ангажираност и признаването, че постигането на равенство между половете, овластяването на жените и човешките права на момичетата са обща отговорност; укрепването на върховенството на закона, демокрацията и управлението, както и увеличаването на инвестициите в областта на равенството между половете и овластяването на жените и момичетата. Събирането на дезагрегирани по пол данни ще допринесе за постигането на целта за равенство между половете. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- предотвратяване и премахване на всички форми на насилие срещу жени и момичета;
- премахване на всички форми на дискриминация срещу жени и момичета;
- увеличаване на представителството, участието и ръководната роля на жените при вземането на решения на всички равнища и във всички сфери;
- гарантиране на универсален и равен достъп на жените и момичетата до основни услуги;
- намаляване и в крайна сметка премахване на разликата в заплащането между половете в публичния и частния сектор.

Водоснабдяване и канализация

Рамката трябва да насърчава достъпа до безопасна питейна вода и канализация, интегрираното управление на водите, включително ефективното използване на водите, с цел справяне с предизвикателствата, свързани с изменението на климата и недостига на вода. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- постигане на универсален достъп до безопасна питейна вода;
- постигане на универсален достъп до канализация и хигиенни съоръжения;
- подобряване на интегрираното управление на водните ресурси;
- подобряване на ефективното използване на водите във всички сектори;
- подобряване на качеството на водата и намаляване на замърсяването.

Устойчива енергия

Преходът към устойчиви нисковъглеродни енергийни системи може да доведе до огромни ползи в областта на изкореняването на бедността и устойчивото развитие и е централен елемент от усилията за смекчаване на изменението на климата. Основните предизвикателства включват достъп до чиста, достъпна по цена и устойчива енергия, подобряване на енергийната ефективност, устойчива инфраструктура и увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния микс (в съответствие с инициативата „Устойчива енергия за всички“). Основен акцент трябва да се постави върху разрешаването на проблема с вредните субсидии за горива, които не подпомагат най-бедните, а насърчават неустойчивите енергийни системи. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- гарантиране на универсален достъп до съвременни енергийни услуги;
- увеличаване в световен мащаб на темпа на подобрение в областта на енергийната ефективност;
- увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници в световния енергиен микс;
- постепенно премахване на вредните за околната среда субсидии за изкопаеми горива.

Пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички

Работните места са от съществено значение за преодоляване на бедността и допринасяне за равенството, равнопоставеността, правосъдието, мира и сигурността. Създаването на достойни работни места, по-специално от гледна точка на дългосрочното развитие, укрепва растежа. Основните предизвикателства включват безработицата, по-специално сред младите и възрастните хора и лицата с увреждания, и качеството на формалната и неформалната заетост. Последното включва заплащането, условията, здравето и безопасността на работното място и социалната закрила, плюс необходимостта от създаване на достойни „зелени“ работни места. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- увеличаване на достойните работни места и увеличаване на устойчивия поминък, включително за младите и възрастните хора, жените и групите, изложени на риск от дискриминация;

- увеличаване на дела на продуктивната заетост и достойния труд в рамките на общата заетост в съответствие със стълбовете на програмата за достоен труд;
- увеличаване на обхвата на минималните равнища на социална закрила и постепенното прилагане на по-високи стандарти за социални гаранции;
- защита на правата на работниците мигранти и разселените лица в съответствие с нормите и стандартите на Международната организация на труда (МОТ).

Приобщаващ и устойчив растеж

За дългосрочно намаляване на бедността и споделен просперитет за всички е необходим приобщаващ и устойчив растеж. Растежът следва да създава достойни работни места, да използва ефективно ресурсите, съобразено с възможностите на планетата, и следва да подкрепя усилията за смекчаване на изменението на климата. Основните въпроси са насърчаването на благоприятна среда за предприемачеството, бизнеса, инвестициите и иновациите в областта на търговията, включително регулаторните, съдебните и ефективните данъчни системи, публичните инвестиции, достъпа до пазари и финанси и насърчаването на нови технологии. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- насърчаване на структурното преобразуване на икономиката и осигуряване на благоприятна среда за иновациите, предприемачеството, бизнеса и търговията;
- гарантиране на достъпа до пазари и финанси и до информационни и съобщителни технологии и мрежи;
- насърчаване на публичните инвестиции в областта на устойчивата инфраструктура;
- улесняване на безопасната, подчинена на строги правила и законна миграция чрез засилено международно сътрудничество;
- предоставяне на безмитен и безквотен достъп до пазара за продукти с произход от най-слабо развитите държави.

Устойчиви големи градове и населени места

В един все по-урбанизиран свят големите градове поставят значителни предизвикателства пред устойчивото развитие. Необходими са устойчиво планиране и процеси на развитие, които да се улесняват от ефективни публични органи. Това включва мерки за планиране и изпълнение с оглед намаляване на опасността от бедствия и управлението им, които да обхванат и селските райони, с които големите градове взаимодействат. Основните мерки включват намаляването на броя на живеещите в бедни квартали, борбата със замърсяването на въздуха, строителството на устойчиви жилища и инфраструктура и подобряването на управлението на отпадъците. За подобряване на устойчивото градско планиране и управление е необходимо демократично, прозрачно и отговорно вземане на решения. Устойчивият градски и селски транспорт също е от съществено значение. Потенциалните цели са изброени по-долу:

- подобряване на достъпа до безопасен и устойчив транспорт, включително достъпен по цена обществен транспорт;
- намаляване на броя на живеещите в бедни квартали чрез гарантиране на безопасни, достъпни по цена и устойчиви жилища и сигурност на земевладеенето;

- подобряване на устойчивото и достъпно градско и териториално планиране и на изпълнението;
- подобряване на качеството на въздуха.

Устойчиво потребление и производство

Сегашните модели на производство и потребление не са устойчиви. Основните мерки в сферата на потреблението са насърчаването на използването на енергийно и ресурсно ефективни и щадящи околната среда продукти, постепенното премахване на вредните за околната среда субсидии и устойчивото възлагане на поръчки. Въпросите, свързани с производството, включват насърчаването на иновативно и ресурсно ефективно производство, изготвянето от предприятията на доклади във връзка с устойчивото развитие, оценката на жизнения цикъл на продуктите, устойчивото строителство, управлението на отпадъците и химичните вещества и насърчаването на екопредприемачеството и екоиновациите. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- намаляване, повторно използване и рециклиране на отпадъците;
- подобряване на продуктивността на ресурсите;
- намаляване на въздействията на потреблението върху околната среда;
- гарантиране на доброто управление на химикалите през целия им жизнен цикъл;
- опасни химикали: намаляване на експозицията при човека и на освобождаването им в околната среда
- подобряване на показателите за устойчивост на дружествата, продуктите и услугите.

Океани и морета

Устойчивото управление на океаните осигурява икономически и социални ползи за човечеството. Необходими са ключови действия, за да се осигури доброто екологично състояние на океаните чрез екосистемен подход към управлението на всички човешки дейности, имащи въздействие върху океаните, и прилагането на принципа на предпазливост, и за да се насърчи устойчивото рибарство. Предизвикателствата включват замърсяването, подкиселяването, повишаването на морското равнище, въвеждането на инструменти за основано на територията управление, включително морски защитени територии, дори на територии извън националните юрисдикции, решаването на проблема с прекомерния риболов и свръхкапацитета, незаконния, нерегламентиран и недеклаиран риболов, преодоляването на нежеланите изменения в екосистемите, въздействието върху околната среда и достъпа на дребните рибари до риболов и до пазарите с цел прехрана. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- опазване и възстановяване на доброто екологично състояние на океаните и поддържане на морското биологично разнообразие чрез смекчаване на въздействието от човешките дейности;
- гарантиране на устойчиво рибарство (добро състояние на рибните запаси);
- гарантиране на достъп до риболов на местно, регионално и световно равнище за рибари, извършващи риболов в малки количества с цел прехрана;

- намаляване на замърсяването на морската среда и отпадъците, включително от наземни източници.

Биологично разнообразие и гори

Биологичното разнообразие е съществен елемент от животоподдържащата система на земята и е особено застрашено от изменението на климата. Необходими са действия за намаляване на темпа на загуба на всички естествени местообитания и на застрашени видове (включително чрез трафика на екземпляри от дивата флора и фауна и браконьерството) и за включване на биологичното разнообразие в основните области на политиката (включително селското стопанство и рибарството). Тенденцията за загуба на гори в световен мащаб трябва да бъде променена, загубата на девствени гори — да бъде спряна, а незаконната сеч и свързаната с нея търговия — да бъдат премахнати. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- опазване и възстановяване на екосистемите, които предоставят основни услуги;
- предотвратяване на изчезването на известните застрашени видове и подобряване на природозащитния статус;
- намаляване на темпа на загуба, влошаването на състоянието и разпокъсването на всички естествени местообитания;
- намаляване на обезлесяването и влошаването на състоянието на горите на основата на устойчиво управление на горите;
- намаляване на равнищата на незаконна търговия в областта на дивата флора и фауна и дървесината.

Влошаване на състоянието на земите, включително опустиняване и засушаване

Влошаването на състоянието на земите, включително опустиняването и засушаването, са области, които предизвикват голяма загриженост в световен мащаб, като този проблем се изостря успоредно с изменението на климата. Приоритетна е целта за преустановяване на влошаването на състоянието на земите в световен мащаб. Това изисква забавяне на загубата на природния капитал на земята, подобряване на управлението (включително на достъпа и на земевладеенето) и увеличаване на устойчивостта. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- напредък в посока преустановяване на влошаването на състоянието на земите в световен мащаб;
- опазване на почвите;
- предотвратяване и смекчаване на засушаванията.

Права на човека, върховенство на закона, добро управление и ефективни институции

Един основаващ се на правата подход, който обхваща всички права на човека, ще окаже решаващ принос за подобряване на качеството на управлението, за намаляване на неравенството и изключването и за постигане на набелязаните цели и действия във връзка с тази програма чрез участие, прозрачност и отговорен подход. Основните изисквания включват укрепване на политическите системи, поощряващи широкото гражданско участие, които предоставят възможност гласът на хората, по-специално на маргинализираните и уязвимите групи, да бъде чул при избора на политики и вземането на решения, които се отнасят до тях, и гарантиране, че от виновните лица

може да бъде потърсена отговорност. Подобен подход добива все по-голяма значимост в един взаимосвързан свят. Това ще помогне на хората да устроят живота си, да извлекат максимална полза от икономическите възможности и по този начин да участват продуктивно и мирно в политическия, икономическия и социалния живот. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- гарантиране на безплатна и универсална гражданска регистрация и подобряване на системите за демографска статистика;
- гарантиране на свободата на изразяване, сдружаване, социален диалог, мирен протест, конструктивно участие на обществеността;
- гарантиране на прозрачност и гарантиране на правото на публичен достъп до информация, данни за държавното управление, независими медии и отворен интернет;
- приемане на подходящата правна рамка за защита на човешките права на най-уязвимите групи и лица, включително бежанците и вътрешно разселените лица;
- гарантиране на приемането и изпълнението на подходяща правна рамка и национални политики за намаляване на корупцията;
- гарантиране, че правосъдните институции са достъпни, безпристрастни, независими и зачитат правото на справедлив процес.

Мирни общества

Мирът е предпоставка за устойчивото развитие и изкореняването на трайната бедност. Първопричините за конфликтите и насилието са тясно свързани с лошото управление, политическото и социалното изключване, неравенствата, корупцията и непредоставянето на основни услуги. Приоритетите включват намаляване на случаите на насилие и насилствена смърт и противодействие срещу трансгранични заплахи, като например организирана престъпност и незаконна търговия. От решаващо значение е изграждането на подходящи институции за справянето с тези предизвикателства. Потенциалните целеви теми са изброени по-долу:

- намаляване на случаите на насилствена смърт и на броя на лицата, пострадали от насилие;
- повишаване на капацитета, професионализма и отговорността на политическите и правосъдните институции и институциите, свързани със сигурността;
- намаляване на незаконните потоци от малки оръжия и смъртоносни оръжия;
- намаляване на международната организирана престъпност, включително незаконните финансови потоци и трафика на наркотици, хора, екземпляри от дивата флора и фауна и природни ресурси.

В рамката за периода след 2015 г. трябва също така да се вземат предвид много междусекторни въпроси, като изменението на климата, бедствията и устойчивостта, динамиката на населението и миграцията. Всички те могат да могат да окажат съществено въздействие върху икономиката, както и върху благосъстоянието и сигурността на гражданите, и трябва да бъдат включени в рамката по начин, който не допуска дублиране или пречатстване на съответните международни процеси и споразумения. Това изискване за интегриране е намерило място в предложения по-горе набор от целеви теми, засягащ тези важни въпроси.

Що се отнася до изменението на климата, рамката следва да включва необходимите усилия и действия, нужни за решаване на проблема, по-специално такива, които не попадат в обхвата на процеса по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКООНИК). Следователно, евентуалните приоритетни области и цели за периода след 2015 г. следва да бъдат планирани така, че да подкрепят усилията за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптиране към него.

В приложението са обобщени целевите теми и основните елементи, свързани с всяка от тях.

3. Разработване на целите и разглеждане на взаимовръзките

В предходния раздел са очертани приоритетните области и целевите теми, считани за важни при разработването на програма за конкретни преобразувания за периода след 2015 г. Тъй като работата по формулирането на конкретните цели напредва, съществуват определен брой критерии, които трябва да бъдат взети под внимание:

Целите следва да са конкретни, измерими, постижими, относими и обвързани със срокове (в съответствие с правилото SMART). Те следва да са основани на факти и да почиват върху налични данни или данни, които има вероятност да станат налични в близко бъдеще, и да са основани на показатели, които позволяват напредъкът да бъде количествено измерен и изразен под формата на конкретни цифри, срокове и проценти. При все че целите ще обхващат ключовите приоритети, някои по-специфични аспекти на изпълнението следва да бъдат изразени чрез показатели, което ще позволи измерването на напредъка. Ще е необходимо да бъде постигнат компромис между всеобхватността и политическото и оперативното въздействие и поради това в някои случаи целите ще трябва да представляват непреки (заместващи) показатели по най-критичните въпроси.

Целите следва да са формулирани така, че да бъдат универсални по обхват, с разбирането, че могат да се прилагат по различен начин при различни обстоятелства, като например чрез различни срокове или методи за изпълнение. Някои цели или някои части от тях могат да са приложими в по-голяма степен в един или друг контекст и тези различия могат да бъдат отчетени чрез подходящия избор на показатели. Важно е държавите да не се оставят да подберат отделни цели по свой избор, оставяйки други настрана; това е от съществено значение, за да се гарантира, че обединените усилия на държавите са достатъчни за изпълнението на глобалните цели и задачи, като по този начин се гарантира постигането на максимален напредък във всяка държава според възможностите ѝ. Целите следва да се прилагат основно за държавите, но за тяхното изпълнение ще са необходими също така действия от всички заинтересовани страни.

Целите следва също така да отразяват многобройните взаимовръзки между различните области от евентуалната рамка за периода след 2015 г. Определянето и отчитането на взаимовръзките е необходимо, за да се избегне изолираната работа по определен аспект и да се гарантира балансиран напредък по отношение на трите измерения на устойчивото развитие. Като се има предвид, че всяка приоритетна област е свързана с почти всички други области, ангажираността на равнището на целите е необходима, за да се обхванат взаимовръзките по смислен и оперативен начин.

Разработените цели съгласно конкретните приоритети (напр. достъп до безопасна питейна вода и канализация) ще имат също така пряко отношение към другите приоритети (напр. здравеопазване). Това предполага, че в допълнение към избраните

основни конкретни цели, определени за всяка обща цел, в рамката за периода след 2015 г. препратките следва да се подчертават по съгласуван начин. Например определена цел в областта на продоволствената сигурност, изхранването и устойчивото селско стопанство може в допълнение към избраните основни цели да препраща и към други цели, например свързани с ефективното използване на водите, влошаването на състоянието на земите, равенството между половете и управлението.

4. ВЪЗМОЖНО ГРУПИРАНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

Първоначално работата в рамките на ЕС беше съсредоточена върху определянето на определен брой приоритетни области и свързани с тях целеви теми. За постигане на напредък по отношение на ограничен набор от цели, договорен в рамките на ЕС и в контекста на ООН, следващият етап е да се групират приоритетните области. Основният критерий при групирането следва да са силните взаимовръзки между приоритетните области и свързаните с тях целеви теми, като същевременно се отчита техният принос за изкореняването на бедността и за устойчивото развитие. Вземането под внимание на тези многобройни взаимовръзки в рамката за периода след 2015 г. може да спомогне за внасяне на по-голяма гъвкавост в общите усилия за постигане на консенсус по ограничен набор от цели.

Като пример за групиране въз основа на изложените по-горе съображения, приобщаващият устойчив растеж може да се съчетае със заетостта, биологичното разнообразие и горите могат да се съчетаят с опустиняването, включително влошаването на състоянието на земите и засушаването, а устойчивите големи градове могат да бъдат включвани във всички области от рамката.

5. НОВО ГЛОБАЛНО ПАРТНЬОРСТВО

Новото засилено партньорство в световен мащаб следва да е приобщаващо и да мобилизира действия на всички равнища на всички държави и заинтересовани страни, включително частния сектор, гражданското общество, научните институции и институциите на знанието, парламентите и органите на местната власт. ЕС следва да продължи да бъде една от движещите сили за това мобилизиране във вътрешен и световен мащаб и многократно е изразявал подкрепата си за ново глобално партньорство.

На един първи етап се нуждаем от оценка на това кои са основните мерки, които движат напредъка към постигане на целите, и на един втори етап — от дискусията относно това как да се гарантира, че на тези основни мерки се отделя дължимото внимание както във вътрешен, така и в международен план. Създаването на благоприятна среда с рационални и последователни политики както на национално, така и на международно равнище, е пример за въпрос от ключово значение.

Благоприятна политическа среда

ЕС продължава да е ангажиран с гарантирането на по-голяма съгласуваност на политиките за развитие (СПР), като взема предвид целите за развитие в областта на тези политики, които има вероятност да засегнат развиващите се държави. Всички партньори в развитите и развиващите се държави се насърчават да поощряват съгласуваност на политиките и да преразглеждат политиките си, когато това е целесъобразно, за да гарантират тяхната съгласуваност с усилията за изкореняване на

бедността и за устойчиво развитие като важен принос за изпълнението на глобалната рамка.

Например, в допълнение към това, че е най-отвореният пазар в света за износ от развиващите се държави, ЕС насърчава също така отговорното, устойчивото и прозрачното извличане, търговия и използване на природни ресурси и суровини. През юни 2013 г. ЕС прие законодателство в областта на прозрачността и повишената отговорност, с което се изисква големите дружества в добивния и горския сектор да оповестяват публично плащанията към правителствата за всяка държава поотделно. Това законодателство предоставя на ЕС и на развиващите се държави ефективен инструмент за борба с корупцията, което на свой ред следва да доведе до наличие на повече национални ресурси за развитие. В допълнение неотдавна беше представено предложение за интегриран подход във връзка с отговорното извличане на минерали с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони.

Като друг пример за СПР, новото глобално партньорство следва да насърчи засилването на диалога и сътрудничеството между държавите и другите съответни заинтересовани страни за създаването на благоприятна среда за увеличаване на ползите от международната миграция за човешко развитие чрез действия в области, като намаляване на разходите за миграция и на паричните трансфери или борба с дискриминацията на мигранти. ЕС ще продължи усилията да си партнира с развиващите се държави за оптимизиране въздействието на миграцията върху развитието в контекста на глобалния подход към миграцията и мобилността.

Ролята на търговията и отвореността на търговията в контекста на добри национални политики и реформи има централно значение за изкореняването на бедността и за устойчивото развитие. Ценността на основаваща се на правила система, установена в рамките на Световната търговска организация (СТО), в това отношение следва да бъде препотвърдена. ЕС продължава с инициативите си в подкрепа на пазарната интеграция на най-бедните държави посредством целенасочени действия, напр. посредством Общата система за преференции, включително инициативата „Всичко освен оръжие“ (EBA) и специалния режим за подкрепа на устойчивото развитие и доброто управление (GSP+), инициативата „Помощ за търговия“, двустранните и регионалните търговски споразумения. Насърчаваме партньорите си, по-специално развитите и напредналите развиващи се икономики, да предоставят безмитен и безквотен достъп (DFQF) и пазарен достъп и за продуктите с произход от най-слабо развитите страни (НСРС). При глобалното партньорство следва да се признава значението на намаляването на пречките пред търговията „север-юг“, търговията „юг-юг“ и регионалната търговия, които са в еднаква степен важни за интеграцията в световната икономика. В това отношение следва да се насърчава по-голяма прозрачност въз основа на наличието на пълни статистически данни.

Науката, технологиите и иновациите (НТИ) и изграждането на капацитет следва да са основни фактори и движещи сили за програмата за периода след 2015 г. Политиките за създаване и разпространяване на знания са централни елементи от програмата. ЕС подкрепя интегриран и ефективен подход към НТИ в съответствие с визията на стратегията „Европа 2020“. На международно равнище Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации — „Хоризонт 2020“ — насърчава сътрудничеството между ЕС и международните партньори в областта на научните изследвания и иновациите. От значение е подобряването на капацитета в сферата на НТИ. ЕС насърчава разработването и трансфера на чисти и екосъобразни технологии чрез намаляване на пречките пред търговията и чрез стимули, научно и техническо сътрудничество и изграждане на капацитет. За да се избегне дублирането на усилия, е

налице значителна възможност за надграждане на съществуващите механизми. В допълнение към НТИ изграждането на капацитет е област, която е от съществено значение за извличането на ползи от съществуващите познания и гарантирането, че напредъкът към целите на програмата за периода след 2015 г. е устойчив. Стратегическият план от Бали за технологическа подкрепа и изграждане на капацитет, който беше приет от управителния съвет на Програмата на ООН за околната среда (UNEP) през 2005 г., следва да бъде важен елемент при бъдещите обсъждания.

Мобилизиране на необходимите финансови ресурси

Мобилизирането на финансови ресурси също така ще има централна роля. Предвид предизвикателствата, пред които е изправен светът, трябва да се използва пълният потенциал на всички налични ресурси (национални и чуждестранни, публични и частни). Националните правителства носят основната отговорност за мобилизирането и използват оптимално ресурсите си в рамките на националните политики. ЕС е готов да подкрепи най-нуждаещите се държави в техните усилия. В този контекст той признава основната роля на официалната помощ за развитие (ОПР) и потвърждава ангажимента си за постигане на целта от 0,7 % до 2015 г.

На фона на течащата в момента дискусия относно финансирането на евентуална рамка за периода след 2015 г., налице е необходимост от цялостен и интегриран подход към финансирането на изкореняването на бедността и на устойчивото развитие, както е подчертано в съобщение от 2013 г. и съответните заключения на Съвета. Следните елементи са от решаващо значение в това отношение:

- мобилизирането на национални ресурси е основният механизъм за финансиране на разходите за цели на политиката. Засилването на данъчната политика и администрация, борбата с незаконните потоци и корупцията и подобряването на управлението на природните ресурси следва да са сред бъдещите приоритети;
- международните публични финанси ще продължат да бъдат особено важни за допълването на мобилизираните национални ресурси, когато те не са достатъчни, и за привличането на допълнителни ресурси и инвестиции, когато това е най-подходящо. Каталитичният потенциал на ОПР следва да бъде използван по-пълноценно чрез механизми, като например метода на комбиниране на източници на финансиране;
- частният сектор продължава да бъде основна движеща сила за приобщаващ и устойчив растеж. Правителствата следва да се възползват изцяло от възможностите, предоставяни от частния сектор както на национално, така и на международно равнище, включително чрез използването в максимална степен на регулаторните и оперативните лостове за увеличаване на приноса му за обществени цели.

Дискусиите относно финансирането в контекста на ново глобално партньорство следва да се основават на работата на Междуправителствения комитет от експерти по финансирането на устойчивото развитие в тясна координация с подготовката на следващата конференция за финансиране за развитие, и като се вземат предвид и бъдат съгласувани със свързаните процеси в други форуми, като например РКООНИК, Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие и международната рамка за периода след 2015 г. за намаляване на риска от бедствия (която ще замени Рамковата програма за действие от Хього).

Поетите ангажименти по време на Четвъртия форум на високо равнище за ефективност на помощта, който се проведе в Пусан през 2011 г., и по време на първата среща на високо равнище относно глобалното партньорство през 2014 г., следва да служат като

основа за ефективно сътрудничество за развитие в контекста на периода след 2015 г. Принципите от Пусан, които са приложими и спрямо нетрадиционните донори, ще доведат до повишаване на ефективността на резултатите в областта на развитието. ЕС продължава да прилага политиките си за увеличаване на въздействието и ефективността на осъществяваното от самия ЕС сътрудничество за развитие.

Проследяване на напредъка и отчетност

С цел проследяване на напредъка следва да се въведат строги механизми за отчетност, за да се изпълни успешно рамката за периода след 2015 г. Взаимната отчетност на национално и международно равнище следва да е в основата на този механизъм, включително що се отнася до проследяването на напредъка по конкретните и общите цели за периода след 2015 г. Това следва да включва приноса към действията и финансирането от националните правителства, международните действия и приноса на частния сектор към националните усилия в подкрепа на постигането на глобални цели.

Отчетността на национално равнище и официалната статистика, изготвена от съответните национални статистически органи, трябва да е основата за проследяването на напредъка. На международно равнище периодичният задълбочен преглед на високо равнище на напредъка, включително в контекста на Политическия форум на високо равнище (HLPF) за устойчивото развитие, ще бъде от основно значение. Следва да се избягва дублирането на усилия с други международни процеси за взаимна отчетност, като например процеса на финансиране на развитието.

Освен това ще бъде от значение да се извърши цялостно годишно проследяване на напредъка въз основа на работата на Междуведомствената и експертна група (IAEG) за показатели по ЦХР. Увеличеното използване на съществуващите данни и гарантирането, че се събират повече и по-качествени данни, използвайки новите технологии и софтуер, са от решаващо значение. Съществуващите механизми и стратегически планове за укрепване на статистическия капацитет, като например „Париж 21“ на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), планът за действие за статистическите данни, както и Националните стратегии за развитие на статистиката (НСРС), следва да са отправната точка за по-нататъшни действия.

6. СЛЕДВАЩИ СЪПКИ

Разработеният подход в настоящото съобщение предоставя набор от елементи, които са от значение за заключителните етапи от работата на Отворената работна група по целите за устойчивото развитие, който да послужи за основа на работата на Експертната група за финансиране на устойчивото развитие, както и за дискусията за периода след 2015 г. по време на предстоящото 69-то Общо събрание на Организацията на обединените нации (ОСООН) през септември 2014 г. Той се основава на договорените миналата година Заключения на Съвета и осигурява основата за Съвета за доразвиване на позицията на ЕС. Той предоставя съществени елементи, които следва да са полезни в средносрочен план, като се има предвид, че позицията на ЕС ще трябва да бъде доразвита с оглед на окончателните доклади на Отворената работна група и Експертната група и обобщаващия доклад на Генералния секретариат на ООН, който ще бъде предоставен на по-късен етап през 2014 г.

ЕС и неговите държави членки продължават да бъдат силно ангажирани с изпълнението на активна и конструктивна роля в дискусиите относно рамката за периода след 2015 г. и ще допринесат с допълнително уточняване на приоритетни

въпроси и опасения, в хода на доуточняването на рамката. Евентуална обща позиция на ЕС следва да предостави необходимата основа за установяването на диалог и конструктивно сътрудничество с партньорските държави, заинтересованите страни и гражданите.